

Міжнародний ринок туризму: стан та перспективи

Дудченко Вікторія Юріївна

кандидат економічних наук

доцент кафедри міжнародної економіки

Державного вищого навчального закладу

«Українська академія банківської справи Національного банку України»

В умовах глобалізації та поглиблення міжнародної економічної інтеграції динамічного розвитку набуває міжнародний туризм як впливовий чинник підвищення конкурентоспроможності країн на світовому ринку, покращення добробуту населення, стимулювання розвитку галузей народного господарства.

Сфера міжнародного туризму єдина, в якій спостерігаються тенденції розвитку навіть в кризовий та посткризовий період відновлення економік країн світу. За останні три роки наявне зростання показників міжнародних туристичних прибуттів в усіх регіонах світу окрім Близького Сходу, що пов'язано з політичною нестабільністю регіону. Позитивними тенденціями характеризується стан ринку міжнародних туристичних послуг Американського регіону, Азії та Тихоокеанського регіону, Африки. Погіршенням темпів міжнародних туристичних прибуттів відрізняються країни Європи та Близького Сходу, що пояснюється негативним станом економіки, політичною, соціальною нестабільністю в регіонах (табл. 1).

Таблиця 1 – Показники, що характеризують стан міжнародного ринку туристичних послуг

Регіон	Міжнародні туристичні прибуття, млн.			Ринкова частка, %, 2013 р.	Прогноз ринкової частки, %, 2020 р.	Зміни, %	
	2011	2012	2013			2012/2011	2013/2012
Європа	516,4	534,4	563,4	51,8	25,4	3,6	5,4

Північна Європа	64,0	65,1	68,9	6,3	-	0,9	5,8
Західна Європа	161,5	167,2	174,3	16,0	-	3,5	4,2
Центральна/ Східна Європа	103,9	111,7	118,9	10,9	-	8,3	6,5
Південна/ Середземноморська Європа	187,0	190,4	201,4	18,5	-	1,9	5,7
Азія та Тихоокеанський регіон	218,2	233,5	248,1	22,8	5,6	6,9	6,2
Американський регіон	156,0	162,7	167,9	15,5	18,1	4,3	3,2
Африка	49,4	52,9	55,8	5,1	5,0	6,6	5,4
Близький Схід	54,9	51,7	51,6	4,7	45,9	-5,4	-0,2

Джерело: побудовано автором за даними Всесвітньої Туристичної Організації (<http://www.unwto.org/>)

Трансформація сучасної міжнародної туристичної індустрії здійснюється під впливом факторів політичного, економічного, соціально-демографічного та науково-технічного характеру, основні з яких: доходи населення, мобільність валютних операцій, ступінь інтегрованості регіону у світогосподарську систему, туристична активність, сучасні технології обслуговування, технологізація та комп'ютеризація туристичної індустрії.

Сучасний міжнародний ринок туризму характеризується зростанням конкуренції між регіонами та країнами в сфері туристичної індустрії, диференціацією сфери туристичних послуг та поглибленні представництва на світовому ринку туризму наступних країн: Кенія, Об'єднана Республіка Танзанія, Марокко, Туніс, Мадагаскар, Республіка Маврикій.

Дослідження структури виїзного туризму в країнах світу показує постійність, незмінність смаків та цілей здійснення туристичних поїздок, переважання повітряного транспорту серед видів транспорту, який використовується у міжнародних поїздках.

До факторів впливу на формування перспективних напрямів розвитку та зміни структури міжнародного ринку туризму необхідно віднести:

- стабільність і відкритість політики та економіки;
- зростання суспільного багатства і доходів населення;
- посилення урбанізації (концентрація населення в містах, відрив від

природи викликає необхідність проведення вільного часу поза зонами постійного проживання);

- спрощення та гармонізація податкового, митного, прикордонного регулювання;

- підтримка з боку державних органів;

- нестабільність обмінних курсів валют (суттєво відображається на обсягах туристських потоків між країнами з сильними і слабкими валютами);

- розширення зарубіжної присутності транснаціональних компаній, що посилює взаємозв'язок і взаємозалежність внутрішніх і зовнішніх ринків окремих країн, що є сегментами одного глобального туристичного ринку. (основні країни-базування - США, Великобританія, Франція та Японія);

- напруженість у міжнародних відносинах, політична нестабільність (при підвищенні терористичних загроз, дестабілізації політичної обстановки у світі, виникненні військових конфліктів забезпечення безпеки та охорони туристів вимагає посилення ролі держави й удосконалення системи забезпечення безпеки туристів, що також перебуває в полі правового забезпечення сфери міжнародного туризму);

- природні катаклізми та катастрофи.

За прогнозами Всесвітньої туристичної організації, до 2020 року міжнародний ринок туризму буде активно розвиватися. У найближчій перспективі в Європейському макрореґіоні зросте частка внутрішньореґіонального обміну (між країнами Західної та Східної Європи), стабілізується роль Північної Америки як реґіону – постачальника іноземних туристів. При зростанні обсягу та питомої ваги в міжнародному туризмі макрореґіону Східної Азії та Океанії зменшиться частка туристичних поїздок у країни і з країн Південної та Центральної Америки (при збереженні інтенсивного обміну з Європою). Прогноз зміни туристичних напрямків до 2020 року передбачає наступні тенденції:

- країнами, що отримають найбільші туристичні прибутки, стануть Китай, США, Франція, Іспанія, Гонконг, Італія, Великобританія, Мексика;

- країнами, що збільшать свою частку на міжнародному туристичному ринку будуть Китай, США, Франція, Іспанія;
- країнами-постачальниками туристичних потоків стануть Німеччина, Японія, США, Китай, Великобританія.

Таким чином, значення туризму в світі постійно зростає і являє собою одну з найбільш розвинених галузей світового господарства, а також одну з форм міжнародної торгівлі послугами, яка найдинамічніше розвивається. З метою забезпечення росту міжнародного туризму необхідно забезпечувати його міжвідомчу координацію, покращувати безпеку туристів, розвивати інфраструктуру та транспортні зв'язки, спрощувати формальності, створювати та реалізувати продукти й послуги, які мають попит на світовому ринку.

Список використаних джерел

1. Огляд міжнародного туризму в світі: сайт Світової туристичної організації. – 2014 [Електронний ресурс]. URL: <http://mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights-2014-edition> (дата звернення 22.09.2014).

Дудченко В.Ю. Міжнародний ринок туризму: стан та перспективи // Виробничо-експортний потенціал національної економіки : збірник матеріалів доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 3-4 жовтня). - Ужгород, Видавничий дім «Гельветика», 2014. - С. 18-21.